

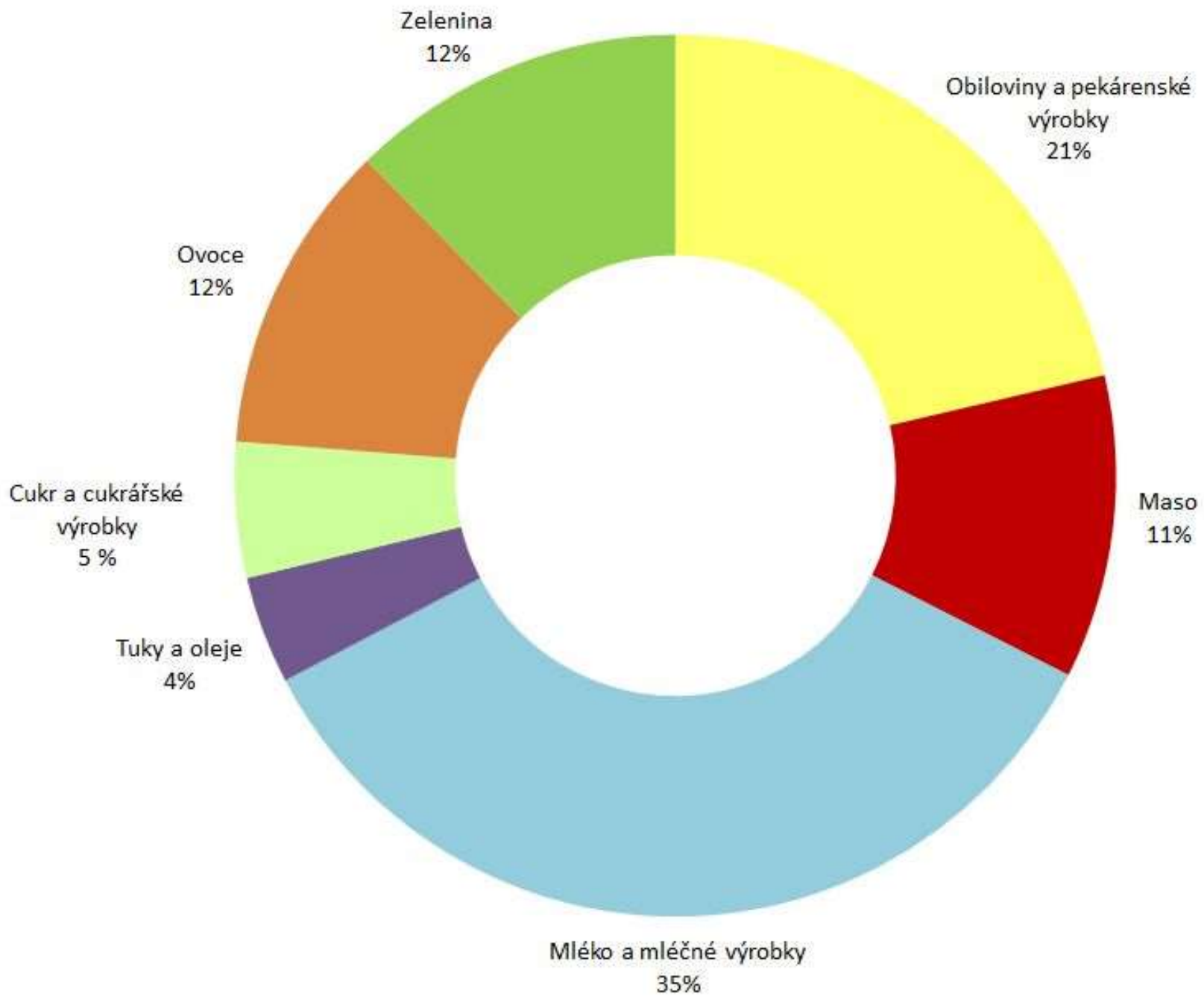
Živočišná výroba

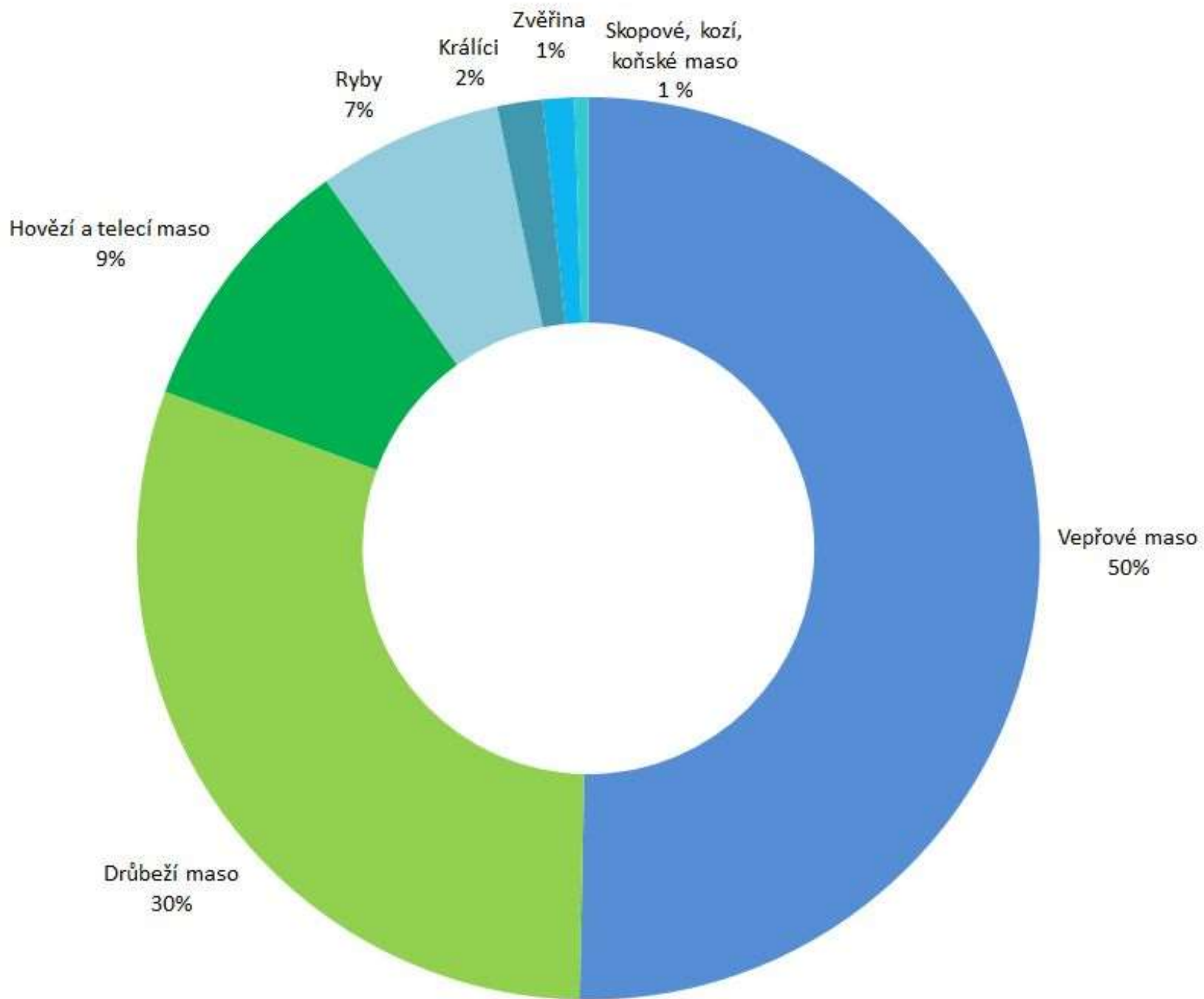
Živočišná výroba poskytuje:

- potraviny (maso, mléko, vejce)
- průmyslové suroviny (kosti, kůže...)
- prac. sílu
- statková hnojiva

Spotřeba masa na osobu (celosvětový průměr)

- okolo roku 1960 21,2 kg/rok
- v roce 2013 40 kg/rok
- v ČR v roce 2013 80 kg/rok

Spotřeba masa

- vepřové 41kg
- drůbeží 25kg
- hovězí 9kg
- ostatní 5kg

Rozmístění živočišné výroby ovlivňuje:

- a) krmivová základna
- b) spotřeba (poptávka po produktech)

Hospodářské zvíře

- zvíře u kterého se sleduje přímý hospodářský užitek
- CHOVATEL = každý, kdo zvíře vlastní nebo se o něj stará
- WELFARE = životní pohoda zvířat

- ANATOMIE – zabývá se stavbou těla
- FYZIOLOGIE – zabývá se fungováním těla

Orgánové soustavy

1. pohybová

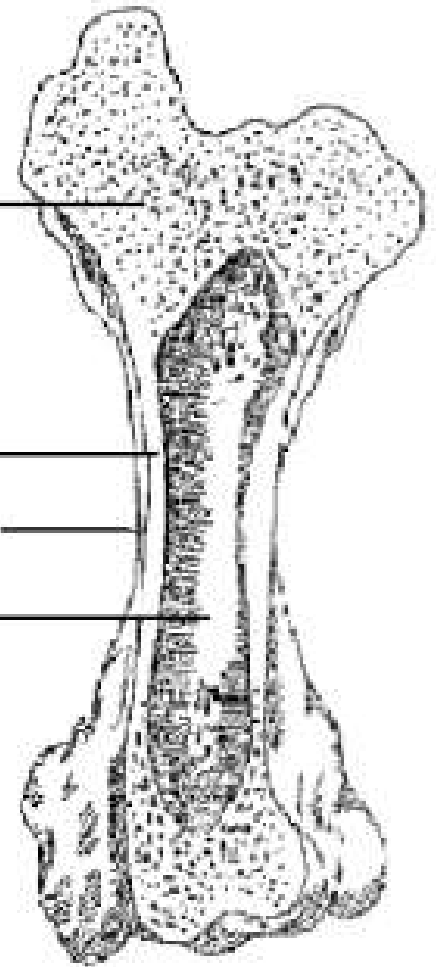
- kosti – dlouhé, krátké, ploché
- stavba kosti – houbovitá a kompaktní kostní tkáň, okostice, kostní dřev
- svaly ze svaloviny hladké nebo příčně pruhované
- pomocné svalové orgány – šlachy, šlachové pochvy, povázky, mazové váčky

houbovitá kostní tkáň

kompaktní kostní tkáň

okostice

kostní dřev

2. trávicí

- trávicí trubice (ústní dutina, hltan, jícen, žaludek, tenké a tlusté střevo, konečník)
- trávicí žlázy (slinné ž., slinivka-inzulin, játra)
- přežvýkavci mají ještě tzv. předžaludky – bachor, čepec a knihu; vlastní žaludek se nazývá slez

3. nervová

- mozek, mícha – jsou složené z neuronů, uložené v mozkomíšním moku
- ostatní nervy
- smyslové orgány

4. dýchací

- nos, nosní dutiny, hrtan, průdušnice, průdušky, plíce
- v plicních sklípcích přechází plyny ze vzduchu do krve a naopak

5. vylučovací

- ledviny, ledvinová pánvička, močovody, močový měchýř, močová trubice
- ledviny jsou složeny z nefronů

6. pohlavní

- samčí (varlata, nadvarlata, chámovody, přídatné žlázy, pářící orgán)
- samičí (vaječníky, vejcovody, děloha, pochva)
- **inseminace** = umělé oplodnění

7. oběhová

- krev
- cévy (tepny, žíly, vlasečnice)
- srdce (pravá a levá komora, pravá a levá předsíň)
- míza
- mízní uzliny (filtry, které čistí mízu od škodlivin)
- mízní cévy
- slezina – tvorba krve, imunita

8. kožní

- kůže – pokožka, škára, vazivo
- podkožní tuk (prasata)
- pokožkové útvary (chlupy, peří, drápy, rohy, zobáky, mléčná žláza ...)
- mléčná žláza – vemeno + struky
 - nejdříve produkuje mlezero („nezralé mléko“), potom mléko

VÝZNAM ŽIVIN

VE VÝŽIVĚ ZVÍŘAT

ŽIVINY

- látky, které tělo využívá k:
 - zachování existence
 - tvorbě produkce

Rozdělení živin

1. energetické živiny

- tuky
- cukry
- bílkoviny

2. neenergetické živiny

- voda
- minerální látky
- vitamíny

Význam energetických živin a jejich zastupitelnost

BÍLKOVINY

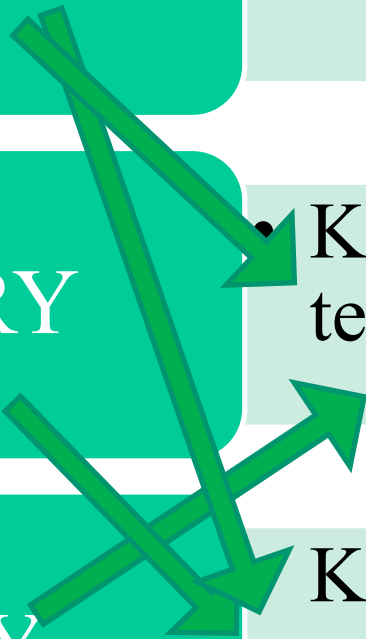
- Ke stavbě těla, tvorbě masa, mléka, vajec, vlny

CUKRY

- K tvorbě tělesného tepla, síly, energie

TUKY

- K tvorbě tuku, energie

Voda

- v krmivu 5 - 90%
- rozpouští a přepravuje živiny
- reguluje tělesnou teplotu
- pokud krmiva nepokrývají potřebu vody zvířete → nutné napájení
- nedostatečný příjem vody → útlum příjmu krmiva, pokles užitkovosti, kanibalismus

Vlivy působící na potřebu vody u zvířat

- zvíře
 - druh, věk, užitkovost, kondice
- krmivo
 - obsah sušiny a NaCl
- voda
 - teplota (savci 12-15°C) a koncentrace solí
- prostředí
 - teplota, vlhkost, proudění vzduchu

Obsah vody v krmivech (%)

Zelená píče	80 – 85
Zavadlá siláž	55 – 65
Seno	10 – 15
Krmná řepa	85 – 90
Obilná zrna	10 – 12

Druh zvířete	Průměrná živá hmotnost v kg	Denní spotřeba vody v litrech
Dojnice	500	45-60
Tele	110	8-15
Prasnice	225	10-20
Vepř na výkrm	80	8-12
Sele	15	2-3

Minerální látky

- prvky, které musí zvíře přijmout z krmiva, protože si je samo neumí vyrobit
- podílí se na stavbě tkání, kostí, k tvorbě vajec, srsti, peří apod.
- hlavními minerálními látkami jsou vápník, fosfor, sodík, železo

Vitamíny

- Některé vitamíny si tělo neumí samo vytvořit
- důležité zejména pro imunitu, užitkovost a reprodukci zvířat

ZÁKLADNÍ DRUHY KRMIV

Krmivo

- = produkt rostlinného nebo živočišného původu určený pro výživu zvířat
- krmivové doplňky - organické nebo anorganické látky, které jsou průmyslově vyráběny

Rozdělení podle typu obsažených živin

- sacharidová krmiva
 - melasa, cukrovka, brambory, obilniny
- bílkovinná krmiva
 - rybí moučky, luskoviny, jeteloviny

Rozdělení podle obsahu vlákniny

- jaderná krmiva – mají málo vlákniny a hodně energie
 - zrniny, pokrutiny, šroty, mlýnské krmné odpady, živočišné moučky, luskoviny
- objemná krmiva – mají hodně vlákniny
 - čerstvá píče, siláže, senáže, seno

PLEMENA
HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

Plemeno

- skupina zvířat téhož druhu, které mají v rámci druhu odlišné vlastnosti a jsou schopny je předávat potomkům
- vznik na základě cíleného výběru člověkem

Rozdělení plemen dle stupně prošlechtění

- A. primitivní,
- B. přechodná (zušlechtěná),
- C. kulturní (ušlechtilá)
- čím více stoupá ušlechtilost, tím více klesá odolnost

Rozdělení plemen dle užitkovosti

A. specializovaná plemena

- náročná na své prostředí, protože se jedná o plemena kulturní
- dojná, masná, sádelná, nosná, kožešinová...

B. kombinovaná plemena

- není zde jednostranně zaměřená užitkovost
- masno-mléčná, sádelno-masná...